Příloha č. 3: Osobní rozhovor autorky s vedoucí poboček Naděje v Litoměřicích, Lovosicích a Terezíně Mgr. Petrou Smetanovou

1. Je zázemí Vašeho pracoviště dostačující pro Vaši činnost?

   Co se týká sociální aktivizační skupiny, tak máme běžně komerčně pronajatý prostory, ta služba má ambulantní a terénní podobu, takže máme kancelářské zázemí pro kolegyně, ten tým má pět, teda čtyři, momentálně máme čtyři zaměstnance v SASCE. Mají prostě pro sebe zázemí, kancelářský, klasický s kuchyňkou, toaletou, pak místnost, kde se dělají třeba skupinový aktivity, nějaký workshopy a pak mají osobní automobil, který používají na práci v terénu.

2. S jakým rozpočtem pobočka Naděje v Litoměřicích hospodaří?

   No, to máte dobrý dotaz, jako to nemám úplně v hlavě, jako okolo 4 milionů, ale já vám to ještě zavolám, jo, protože to jsou takový, ono to dost narostlo a já to nemám, protože máme těch služeb hodně, tak to nemám v hlavě.

3. Jakou část rozpočtu tvoří dotace od orgánů stání správy?

   Jestli myslíte, tak počkat, to musíme rozklíčovat. Asi tak 90 % rozpočtu dostáváme z krajského úřadu, což jsou tzv. velký dotace, a to je částka, která jde z rozpočtu státu, kraje jí přerozdělují a na to si píšeme každý rok žádosti a prostě, to je ta největší část, pak máme z takzvaného malého dotačního programu, to je zase kraj, který přispívá na provoz jednotlivých služeb, a pak máme částku z města Litoměřice, což nikdy nepřesáhne 5 %.

4. Jak velkou částku Vám poskytlo a poskytne město Litoměřice na sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi v rámci 6. komunitního plánu?

   Okolo 100 000 dostáváme.

5. Má Naděje i jiné partnery, kteří se podílejí na financování sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi?

   No, pravidelně využíváme nadace různé, což nejsou částky, který jdou do provozu služby, ale na pomoc jednotlivým klientům. Takže dlouhodobě třeba spolupracujeme s Komerční bankou, tam mají možnost jako požádat si o příspěvek na pomoc třeba matkám samoživitelkám, takže my si vytipujeme rodiny, se kterými dlouhodobě spolupracujeme a víme, že by jim třeba pomohlo to, že jim zaplatíme kauci na bydlení, požádáme si do té Komerční banky a oni nám to vlastně zprostředkuji, pak to

samozřejmě vyúčtujeme, takže to jsou takový částky, já nevím, okolo třeba sta tisíc ročně, který takhle zprostředkujeme, ne do jedné rodiny, jo, je to třeba okolo 20 000 do rodiny. No, a pak ještě pravidelně hledáme zase možnost udělat příměstský anebo i pobytový tábor pro děti v létě, tak na to musíme mít taky zvlášť dotaci. To zase hledáme prostě různý možnosti.

6. Poskytujete sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi pouze osobám s trvalým bydlištěm v Litoměřicích?

   Ne to určitě ne. To bychom moc daleko nedošli.

7. Požaduje po Vás město Litoměřice abyste poskytovali sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi pouze osobám s trvalým pobytem v Litoměřicích?

   To z hlediska zákona ani nemůže, jo, jako z hlediska zákona. Takhle. My máme, tu službu máme zaregistrovanou tak, že pokrýváme region Litoměřicko z dojezdů vzdáleností okolo 30 km, takže v podstatě ORP Litoměřice, všechny ty okolní obce, tam, kdybychom to nedělali my, tak to nedojede vůbec nikdo, takže třeba až na Ústěcko jezdíme, Brozany, jo. A tam v některých obcích jsou třeba různě vyloučené lokality nebo místa, jako třeba soukromý ubytovny, kde pak je potřeba, aby někdo pracoval, takže máme sídlo v Litoměřicích, máme hodně litoměřických klientů, ale samozřejmě pokrýváme celý tady ten region a vzhledem k tomu, že nám město dává 5 %, to si myslím, že by ani jako. Neumím si představit, že by nám řekli, že budeme pracovat jenom s litoměřickými. Kdyby nám dával stoprocentní dotaci, tak jo.

8. Jaká je v současné době kapacita sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi?

   Jo, tak my to nemáme, máme to ve vztahu k pracovníkovi a doporučené číslo je 15 rodin na toho jednoho pracovníka, máme tam momentálně tři sociální pracovnice a jednoho pracovníka v sociálních službách, ale ta kolegyně má dlouholetý zkušenosti a v podstatě dělá práci jako sociální pracovník, takže čtyři lidi krát 15, okolo 60 rodin.

9. Je tato kapacita dostačující?

   No, vedoucí služby, paní Putnová ráda říká, že nikdy neodmítá. Takže se snažíme zasahovat jako prostě kohokoliv, kdo se na nás obrátí a tam pak záleží, jestli se ukáže, že je to dlouhodobá práce, někdy stačí poradit, takže ty krátkodobý neodmítáme. Pokud se to, pak se to tak jako průběžně střídá, takže máme v plánu nabrat ještě jednoho pracovníka a pak by to asi bylo úplně optimální, protože teď zrovna otvíráme

takový detašovaný pracoviště na Ústecku přímo jako ve spolupráci s městem Úštěk, měli bychom tam mít k dispozici kancelář jednou týdně, protože je to vlastně daleko a je tam docela dost vesnic a máme tam taky dost klientů, takže vlastně další kolegyně, zřejmě žena tady zrovna té službě je to asi lepší. Tak pak se nám to budou pokrývat.

10. Podílejí se klienti finančně na zajišťování sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi?

Ne to ani nemůžou ze zákona.

11. Mohli byste zajišťovat sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi bez finančních dotací města Litoměřice a obecně bez datací veřejného sektoru?

No, v podstatě nemohli, protože tady je podmínkou kraje, že musíme mít spoluúčast z dalšího veřejného zdroje. To znamená, že oni nám dají těch, to nikdy není. 95 %, jo, ale dají nám tu částku z toho velkého dotačního, a my musíme ještě 5 % minimálně vyzískat z jiného zdroje, než je ten kraj, takže. A pokud to nezískáme, tak nám procentuálně o to pokrátí tu částku, kterou jsme dostali.

12. Na kolik by ovlivnilo sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi, kdyby došlo ke změně výše finančních dotací od města Litoměřice?

Kdyby to zvýšili byli bychom rádi, jo, protože my vlastně nikdy nedostaneme. Kraj má tzv. vyrovnávací platby, kde určuje za kolik se ta služba má poskytovat, ale na to mi nikdy nedosáhneme. Vždycky jsme krácený. Takže kdyby město nám dalo víc, tak vlastně nám jenom pomůže v tom, abychom třeba ty služby mohli rozšířit, líp zaplatit zaměstnance, protože platy sociálních pracovníků ve srovnání s veřejným sektorem, se zdravotníky, s učiteli jsou malé. Prostě je to skoro směšný. Vzhledem k tomu, jaký nároky vlastně, nebo jaký znalosti ty lidi musí mít, zrovna SASKA je služba, která opravdu tam ty lidi musí být erudovaní, musí znát spoustu věcí, zákony počínaje až po různý čerpání dávek, ta šířka, která se tam řeší s tou rodinou, tak to jsou finance, bydlení, ale i mezilidský vztahy, škola, zaměstnání, jo, že je to hrozně široká škála a vlastně v tom všem se musejí orientovat, neříkám, že dělají úplně tu nejodbornější práci jako terapie a tak, ale ta šíře těch znalostí je veliká a samozřejmě je to i psychicky náročná práce, protože jezdíte do rodin, kde ta situace není dobrá, často jsou tam děti v ne úplně dobrých podmínkách a ta naděje na to, že se to výrazně lepší, není velká, takže je to i psychicky náročná práce.

13. Jakými cestami komunikuje Naděje s městem Litoměřice?

Tak pravidelně se zúčastňujeme toho komunitního plánování, kam dochází kolegyně přímo z nepřímý péče vedoucí sociálně kompenzační služby. Pak máme takhle, když děláme nějakou větší akci nebo něco připravujeme, tak informujeme město, máme Facebook nebo webové stránky, takovou klasiku, to, co používají zase všichni, ale jako ten asi nejdůležitější kanál je ten komunitní plán, který se tady schází každý měsíc, takže tam je vlastně vedoucí té skupiny pro rodiny, děti, mládež, zase kolega jakoby od nás pan Krpeš je vedoucí NZDM nízkoprahového zařízení pro děti a mládež. Máme tu možnost potom některý informace si předat.

14. Při jakých příležitostech komunikujete s městem Litoměřice?

Je to hlavně komunitní plán. Zúčastňujeme se samozřejmě přípravy, vyhodnocování, když se zjišťuje potřebnost. Ten komunitní plán město dělá na celý region, jo, takže vlastně i toho se zúčastňujeme, protože pak dáváme podněty, co se týká potřebnosti v jednotlivých jedničkových, dvojkových obcích, tak v tom si myslím, že ta spolupráce funguje. Komunitní plán se dělá většinou na tři roky.

15. Považujete komunikaci s městem za dostačující?

Já si myslím, že by mohla být lepší.

16. V čem by se mohla komunikace s městem zlepšit?

Tak vám to řeknu upřímně. Litoměřice se ne úplně zajímají o problematiku sociálních služeb. Ono takhle je tady hodně široká síť sociálních služeb a mohlo by se zdát, že je tady všechno, ale je to v podstatě třeba o potřebnost SASKY a tohle jako není to úplně priorita města, jo, řekla bych, že prioritní je tady cílová skupina senioři, ale to ostatní jde trošku stranou.

17. Pozorujete vývoj a zlepšení komunikace mezi Nadějí a městem Litoměřice?

No, to spíš opak. Takhle myslím si, že to nejhorší snad máme za sebou. Já ve službách pracuji 15 let a předtím jsem pracovala dva roky na městě a dělala jsem právě to komunitní plánování. Je to hodně o té politické reprezentaci, o tom, kdo řídí ten odbor, a jestli má nějaký sociální cítění a nasazení, a jestli se o to aktivně zajímá a hledá nějaký cesty, anebo jestli je to prostě, jenom to jede na nějakých zažitých věcech a někam se to moc neposouvá a řekla bych, že jsme tady spíš v tom bodě B

.

18. Funguje spolupráce s městem Litoměřice podle Vaši představ?

    Moc ne. Já vám to můžu říct na tom, že vlastně my máme služby i v Lovosicích a tam chodím taky do komunitního plánování a ta situace je tam jako prostě to město je mnohem vstřícnější, zajímá se o to, když hledáme nějaký prostory nebo my jsme teď třeba rozjížděli velký projekt jako není to ta práce s rodinami, ale v podstatě jo. Máme projekt Housing First, nevím, jestli vám to něco říká. Zabydlujeme teda ženy bez domova a ukrajinský rodiny vlastně. Informovali jsme o tom město, ale ani jednou nepadla nějaká nabídka, jestli v tom potřebujeme nějak pomoct. Vlastně je to nezajímá vůbec, jo. Je to velká škoda, protože ty dva projekty zase posouvají i to prostředí i společnost a mohlo by se to využít i na zase jako to, aby se i společnost začala trošku jinak koukat na některý cílový skupiny.

19. Cítíte ochotu ze strany města spolupracovat a následně spolupráci rozvíjet?

    My vždycky čekáme na volby, jestli se to změní, ale zatím to zůstává pořád stejný.

20. Kde vidíte nedostatky spolupráce?

    Pozn: zodpovězeno v předchozí otázce

21. Spolupracujete v rámci KPSS i s jinými NNO?

    Ano určitě. Takhle, naše organizace se hodně orientuje na práci s lidmi bez domova, lidmi v nouzi, právě rodinami, které jsou vlastně sociálně vyloučené, ta spolupráce hodně funguje. Například Káčko K-centrum, potom Charita má třeba azylový dům pro muže, terénní program, takže tam spolupracujeme, pak máme centrum duševního zdraví pro děti a mládež v Terezíně, takže tam zase spolupracujeme s Fokusem, který děláme osobami s duševním onemocnění, takže vždycky v těch oblastech a podle cílových skupin. Máme opravdu hrozně širokou tu škálu, máme tady zrovna tady v budově sociálně terapeutickou dílnu pro lidi s mentálním postižením a bydlení chráněný, tak tam zase spolupracujeme s Diakonií s centrem sociální pomoci, s cspčkem, vždycky vlastně v té oblasti té cílový skupiny. Tak třeba pořádáme nějaký společný akce, nebo když máme společný klienty, tak se dělají nějaký, jako není to vysloveně konference, ale že tam nějaký problém, který je potřeba řešit společně, taky ve spolupráci s tím klientem, hledáme nějaký cesty, takže to si myslím, že tady funguje dobře.

22. Existuje konkurence mezi NNO podílejícími na KPSS?

No, ono v podstatě tím, jak to vznikalo postupně tady opravdu, bych řekla 95 % pokrývá neziskový sektor, jo, co se týká sociálních služeb, takže vlastně jsou tady tři takový velký hráči by se dalo říct, a to je Diakonie, Naděje a Charita a postupně se ty služby vyzobávali tak, jak bylo potřeba, jo, takže jako Diakonie se hodně soustředí na lidi s mentálním postižením, Charita má seniory hodně a my jsme právě na ty sociálně vyloučené. A pak k tomu třeba máme ještě nějaký služby, ale to vznikalo, když prostě byla poptávka, a tak když byla poptávka a kraj mělo zájem tu službu pokrýt, tak vlastně spontánně se toho někdo chytil a nemyslím si, že bychom si tady vyloženě konkurovali.

23. Bylo by možné rozvinout spolupráci s městem Litoměřice na současnou úroveň i bez komunitního plánování?

Já vám to řekl upřímně, já si myslím, že to komunitní plánování tady se dělá jenom na papíru, jo, že by se mohlo dělat úplně jinak, teď je to fakt spíš formální věc. Co funguje dobře, tak jsou ty pracovní skupiny, kde si lidi předávají ty informace právě v rámci nějaký spolupráce, řešení nějakých problémů, takže to je hodně dobrý, že to funguje, ale tady to funguje dobře, ale tam už to není úplně optimální. Já vám to dám na příkladu rozdělování dotací města Litoměřice, oni mají nějaký balík, který mají v rozpočtu a rozdělují ho. My si musíme podávat žádosti, ale vlastně neznáme ten klíč, na základě, kterého se to rozděluje, není žádný pravidlo, bodové hodnocení, nevíme, kdo to rozděluje, prostě podáme si žádosti a pak se dozvíme, kolik kdo dostane peněz, ale nevíme na základě čeho. A když se na to ptáme, tak je nám řečeno, že oni znají ty služby a vědí, kdo co potřebuje, takže není to úplně transparentní.

24. Je pro Vás vyhovující, že je 6. komunitní plán koncipován na 4 roky?

Já si myslím, že to je úplně šumák.

-Takže by neměl být další, kratší?

Já si myslím, takhle komunitní plán my potřebujeme, protože samozřejmě, pokud služba není v plánu, hrozně těžko se potom obhajuje někde to, že funguje, musíme být v síti krajský, to jsou všechno věci, který umíme, který máme nastavený, a když pak hledáme nějaký zdroje, tak zase potřebujeme uvést, že jsme součástí komunitního plánování. Ale jestli je ten plán na čtyři roky nebo na pět nebo stejně se tam nic nezmění. To se prostě takhle překlápí. Nemám pocit, že by to byl nějaký nástroj, který

by byl aktivně ze strany města vyhledávaný. Naopak, měli jsme velký azylový dům, byl v komunitním plánu, město se rozhodlo, že mu to tady nevyhovuje, dostali jsme výpověď a nazdar. A nikdo to neřešil, že to je součástí komunitního plánu a že ta kapacita bude chybět.

25. Při sestavování komunitního plánu prosazují členové pracovních skupin hlavně své projekty nebo se snaží najít kompromis?

    Já si myslím, že to je hodně o jako nadhledu těch jednotlivých členů, jo, ale samozřejmě, že vždycky vám jde o zájem té organizace jako takové, protože vy víte nejlíp, jak tu službu poskytujete. Měli by ty poskytovatele znát samozřejmě tu potřebnost. Málokomu se chce zavírat službu, která třeba nefunguje nebo není vytížená, od toho jsou tady pak kontrolní orgány, ale myslím si, že ten kompromis se vždycky hledaá, jo, že to není, že by tam každý se jako za každou cenu prosazoval a neposlouchal ty ostatní, to zase se myslím, že snažíme s tím zapracovat nějakým způsobem.

26. V čem považujete 6. komunitní plán za lepší než předchozí plány?

    Já to jako nevidím úplně stěžejní, že by nás to nějak ovlivnilo v tom, jaký služby poskytujeme nebo že by se někdo zajímal o kvalitu těch služeb, to se v tom plánu taky neřeší, takže tam se řeší kvantita, kolik projde klientů, kolik máme lůžkodnů, kolik máme kontaktů, to si stejně každý vykazuje úplně jinak, protože na to není jednotná metodika. To se kraj teď snaží nějakým způsobem sjednotit. Teď zrovna se rozjel projekt ROZPUK, kterého se bude zúčastňovat právě se SASKAMA a NZDM terénními programy a tam chce kraj nastavit nějaký nepřekročitelné minimum, který ta služba musí jako zajistit, nějaký standard kvality, takže toho se teď aktivně zúčastňujeme, abychom dodrželi to, co ten kraj po nás chce a v podstatě je to pro nás i jako docela hezký nástroj, protože některý služby můžete poskytovat hodně různými způsoby. Ten zákon je dost široce napsaný a v podstatě nikdy nikdo neřekl, jak to opravdu má vypadat, tak jako metodicky je to fajn, že jsou tam experti se kterýma se dá diskutovat, ovšem výsledek bude, že kdo to nenastaví tak, jak si kraj řekne, tak asi bude mít problém.

27. Co by podle Vás pomohlo zlepšit úroveň KPSS?

No, já si myslím, že by bylo fajn, aby to řídil někdo, kdo tomu rozumí, kdo ví, jak fungují sociální služby, kdo s těmi službami bude komunikovat a bude tam taky chodit do těch služeb, aby věděl, jaký tam je personál, jaká teda atmosféra, jaký tam dochází klienti a na základě toho se pak dají třeba ty služby ohodnotit, ale určitě ne jenom na základě toho, že si napíšeme žádosti, na základě čísel.

28. Má podle Vašeho názoru širší veřejnost povědomí o tom, co je komunitní plánování a jak by se do něj mohla zapojit?

Myslím si, že ne. Takhle úplně původně ta vize nebo ta myšlenka toho komunitního plánu je postavena vlastně na té trojnožce. Zadavatel, poskytovatel a uživatel se zúčastňují aktivně, ale to se jako, já nevím, jestli se to daří v jiných zemích, ale tady v Čechách jsem nezažil nikdy krom možná nějakých seniorů aktivních, ale že by nějaká matka samoživitelka docházela do nějakého komunitního plánování a tam říkala, jaký má potřeby a podle toho se řídil rozvoj služeb, tak to teda jsem nebo nějaký bezdomovec, to jsem prostě v praxi a opravdu přes 15 let a navštěvuju různý ty skupiny, tak to jsem ještě nezažila.